

เรื่อง แคนหรือแก้งชนเผ่าม้ง

รายละเอียด

แคนหรือแก้งชนเผ่าม้ง ดนตรีชาวเขาเผ่าม้ง ไพเราะแว่วมาอย่างโหยหวน แสดงความสูญเสีย ที่สลับซับซ้อน ชาวม้ง เรียกดนตรีชิ้นนี้ว่า แก้ง คนพื้นราบเรียกกันว่า แคน แต่เดิมดนตรีที่เรียกว่าแก้งใช้ในการเป่าเพื่อส่ง วิญญาณของผู้ตาย เมื่อได้ยินเพลงจากแคน แสดงถึงการตาย มีการลั่นกลองประกอบ เมื่อมีการตายชาวม้งต้อง นำศพไปฝังบนเขาผู้นำขบวนจะเดินเป่าแคนเพื่อส่งวิญญาณไปสวรรค์ จากการสัมภาษณ์ นายหวังแข็ง จังเจริญกุล ชาวเขาเผ่าม้ง อายุ ๖๓ ปี มีอาชีพทำแคนขายท่านเล่าให้ฟังว่า ดนตรีประจำชาวเขาเผ่าม้งที่สำคัญ คือ แคนหรือ แก้ง ใช้เป่าเพื่อส่งวิญญาณผู้ตายไปสู่สวรรค์ มีเพลงประกอบหลายเพลง เพลงที่น่าสนใจได้จัดลำดับไว้ ไม่มีชื่อ เรียกเฉพาะ ดังนี้ เพลงที่ ๑ เป็นเพลงสำหรับไหว้ครู เพลงที่ ๒ ท่วงทีและทำนอง แนะนำให้คนตายเดินทางขึ้น สวรรค์ เพลงที่ ๓ แนะนำให้ขึ้นม้าขี่ไปเมืองผี หรือเมืองสวรรค์ แล้วแต่บุญกรรมที่ทำมา เพลงที่ ๔ จะนำไปฝังศพ แนะนำให้ใช้ชีวิตในเมืองผี ปัจจุบันวัฒนธรรมการเป่าแคนเปลี่ยนแปลงไป ใช้เป่าในหลายงาน แม้งานรื่นเริงก็ใช้ เป่าอาจเป็นเพราะมีการปรับสภาพตามความเป็นจริง ในปัจจุบัน เสียงแคนไพเราะมาก น้ำเสียง ลีลาทำนอง ให้

อารมณ์ ความรู้สึกที่บอกถึงความรักอาลัย และความสูญเสีย นายหวังเซ่ง จังเจริญกุล สอนถึงวิธีการทำแคนโดยละเอียด เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมของชาวม้งไปสู่ลูกหลานของชาวม้ง ท่านบอกว่า ขณะนี้ทั้งประเทศมีผู้ทำแคนชาวม้ง ได้ไม่กี่คน มีความตั้งใจที่อยากจะถ่ายทอดสู่เยาวชนหรือผู้สนใจ แต่ยังขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินการ ร้องขอผู้เกี่ยวข้องให้ช่วยเหลือในการดำเนินการตั้งโรงเรียนการทำแคนและเป่าแคน เพื่อสืบทอดวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าม้งอีกแนวทางหนึ่ง ใครเล่าจะช่วยภารกิจอันสำคัญของนายหวังเซ่ง จังเจริญกุล...

การเป่าแคนหรือแก้ง ของชาวม้งนี้ มีทำเด่นประกอบการเป่าแคนด้วย มีลีลาและอารมณ์ที่น่าสนใจ น่าเรียนรู้ และน่าสืบทอด การบันทึกเรื่องราวของการทำแคน การเป่าแคน การเดินตามทำนองแคน สู่วายการโทรทัศน์วัฒนธรรม จึงการบันทึกวัฒนธรรม โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้วัฒนธรรมอาจทำให้วัฒนธรรม การเป่าแคน การทำแคน และการเดินตามทำนองของแคน อยู่คู่วัฒนธรรมชาวม้งต่อไปอย่างนิรันดร์

คำสำคัญ : แคน, แก้ง, ม้ง

ที่มา : สภาวัฒนธรรมอำเภอคลองลาน. (2549). วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมินามหมู่บ้านตำบลคลองลาน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. กำแพงเพชร: สภาวัฒนธรรมอำเภอคลองลาน.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-04-24

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1436&code_db=610007&code_type=01